

★ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ★

ΜΠΗΚΑΝ ΚΛΕΦΤΕΣ ΣΤΟ ΜΑΝΔΡΙ...

Το χιονοποριότιμη ξάστερη βραδεία που είταν εκείνη ή βραδεία!

Ο ουρανός, αφέγγαρος και καταγάλαντος, είταν στολισμένος με χίλια μύρια κατάλαμπρα αστέρια, άλλα μεγάλα κι' άλλα μι-

κρά, άλλα με σταθερό κι' άλλα με υπότρεμο φως, κρέμονταν από τον ουράνιο θόλο και φαίνονταν σ' αν να γλυκομιλούσαν, άλλα πλάχι-πλάχι, σ' αν άγαπημένα ταίρια, άλλα τ' ένα μπρός και τ' άλλο πίσω, κι' άλλα κοπαδιαστά δ' οθε-κε' οθε, σ' αν πρόβατα μ' ες τ' ουλουδ' οσπαρτο λειβάδι, και μέσα σ' όλον αυτόν τον άπέραντον άσπερό-καμπο ξεφάνταζε απ' όλα τ' άλλα, σ' αν αστροδασιλείας, τριπλόσωμο τ' ου πλειό λαμπρό απ' όλα, ο υπερλαμπρος Αποσπερίτης, κρεμασμένος ψηλά στ' ου δύσμα, σ' αν χρυσάφενια καντήλα μπροστά σ' αν είκόνα του Θεού.

Τ' ου χωριό, φωλιασμένο στ' αν κόρφο της ράχης, σκεπάζονταν με τ' ου θολά σκοτάδια του άποσπερνου.

Τ' ου σκυλιά, άλλα αληγτούσαν, άλλα κλιαράνιζαν, κι' άλλα βιάζαν από τ' ου φράχτες των αυλών τ' ους ανθρώπους, τ' ου πράγματα και τ' ου σπιτιάρινα γιδοπρόβατα που περνούσαν στ' ου δρόμο τ' ου παράθυρα των σπιτιών φειγροβόλουσαν σ' αν έπίγεια αστέρια, κι' απάνω από τ' ου ράχες και τ' ου ραχιδούνια, και κάτω από τ' ου λακκώματα κι' από τ' ου πλαγιές έρχονταν έν' ανάρμονο άρμονικό λάλημα κουδουνιών και κοπριών των κοπαδιών, που άλλα κατηφροούσαν κι' άλλα ισοδρομούσαν άγάλια-άγάλια π' ους τ' ου άπόγονα μαντριά, κι' ή σιγαλιά της νύχτας προχωρούσε, σ' αν καμαρωμένη βασιλίσα, απ' όλες τ' ου μεριές, κι' έρχονταν να θρονιασθή στ' ου σκοτεινόχτιστον θρόνο της.

Αρχίζαν να παύουν λίγο-λίγο τ' ου αληγτήματα των σκυλιών, τ' ου χλιμιτρίσματα των φορτηγών, τ' ου μουγγρίσματα των βοδιών, οι φωνές των ανθρώπων κι' ο ποδοβολητός όλης της κινούμενης Πλάτης, ένώ από πέρα από την όμορφη ράχη έσχιζε τον άέρα ένα χιλιαρμόνιο φλογερολάλημα, σ' αν θεϊκή εύλογία, σ' αν νύδ' αναινε μες από τ' ου δεινρόφυτα και ουλουδ' οσπαρτα περιβόλια του Παραδείσου. Νόμιζε κανείς ότι ο ουρανός από πάνω μ' όλα τάστρα του, κι' ή γη από κάτω μ' όλα της τ' ου βουνά, τ' ου ράχες, τ' ου κάμπους και τ' ου λακκώματα στάθηκαν ν' ακούσουν τον καινούργιον Όρφέα!

Μια σκιά με περπάτημα άέρινο ξεδύγηε από τ' ου χωριό και προχωρούσε π' ους τ' ους ήχους της μελωδικώτατης φλογέρας, πλειό γλυκούς κι' από τ' ου μέλι του Έμμηττου κι' από τ' ου ροδοζάχαρη της Πόλης κι' από τ' ου σύκα της Ιωνίας... Μιλούσε ή μαγική φλογέρα μες στη ψυχή του καθενός, που την άκουε, κι'

έλεγε τραγούδια της Αγάπης παναρμόνια, που δέν μπορούσε ποτέ να τ' ου είπ' ανθρωπίνη γλώσσα και κελάδημα άηδονίου, κι' ή σκιά όλο και προχωρούσε άνάερα π' ους την όμορφη ράχη. Εκεί στάθηκε. Η φλογέρα έπαψε άπότομα κι' ή μια σκιά έγειναν δυό. Έπεσε ή μια σκιά σ' αν άγκαλιά της άλλης και τ' ουράνιο φλογερολάλημα διαδέχθηκαν λόγια φλογέρα της Αγάπης.

— Αχ! Λάμπρο μου! Μου σκίζεις την καρδιά μ' αυτή σου την φλογέρα! Άμα την άκουσα έτρεξα σ' αν άγκαλιά σου, σ' αν π' ους τρέχει τ' ου διαψασμένο άλάφι σ' αν γαρφαρόνερη βούση να σβύση την φλογερά του την δίψα!

— Γκόλω μου! Ψυχή μου Γκόλω! Και τί άλλο με κάνει να λαλώ έτσι την φλογέρα μου, παρ' αν ή άγάπη, που σ' αν, και ο πόνος που τραβ' αν για σένα! Ποτέ μου δέν λαλούσα την φλογέρα μου έτσι π' ους την λαλώ, άφ' ουτας σ' αν έγνώριρα!

— Λάμπρο μου! Δέν π' ους ή άγάπη δέν κρύβεται! Άνάγκη να βάλ' αν τ' ου γληγορώτερο έναν δικό σου να με ζήτησε από τον πατέρα μου. Φοβούμαι, Λάμπρο μου, μ' αν μάθ' αν ο κόσμος την άγάπη μας κι' ύστερα αλλοίμονο! Τ' ου χωριό θα μου βγάλ' αν τραγούδι, ή μάννα μου θα με καταραστή, κι' ο πατέρας μου θα πάρ' αν τ' ου ντουφέκι να με σκοτώσ' αν, για να γέν' αν τ' ου μολόγγιμα!

— Μ' αν τ' ου λες αυτό, Γκόλω μου. Μ' αν τ' ου λές! Είμαι έκανός για την άγάπη σου να γένω θηρίο, να...

— Μ' αν π' ους τίποτα κακό για την μάννα μου και για τον πατέρα μου! Δέν θέλω ν' ακούσω κακό λόγο από τ' ου χείλια σου για τ' ους γονέους μου! Θ' αν μου φαν' αν άσκημος και θ' αν χάσ' αν για πάντα την άγάπη μου!

— Κι' αν ή μάννα σου και ο πατέρας σου δέν θελήσουν να μου σ' αν δώσουν;

— Δι' ου, Λάμπρο μ', αυτές της κακ' ους ιδέες από τον νου σου! Γιατί να λες τ' ου κακό π' αν τ' ου ίδ' ους! Μπορεί, όπως λές, να μ' αν σ' αν θελήσουν, άλλα μπορεί και να σ' αν θελήσουν.

— Καλά τ' ου λές, Γκόλω μου! Άς κάλομελετούμε κι' ο Θεός βοηθός.

— Φεύγω Λάμπρο μου! Πέρασε ή ώρα!

— Αχ π' ους περνούν γλήγορα οι ευτυχισμένες οι στιγμές. Διαβάνουν σ' αν ν' αν καβάλλα σ' αν άστραπή!

— Καλή νύχτα, ψυχή μου Λάμπρο!

— Καλή νύχτα, ψυχή μου Γκόλω!

Ξεχωρίστηκαν τ' ου δυό τ' ου άγαπημένα με την καρδιά βαλαντωμένη απ' αν άγάπη και πόνος, από έλπίδα κι' απ' αν έλπισιά. Άγάπη και πόνος, έλπίδα κι' απ' αν έλπισιά έβραζαν μες σ' αν καρδιά τους και χούλαζαν και τ' ους εκαιγαν τ' ου σωτικά με μια κάψη αλλοιώτικη, γλυκειά και πικρή.

Η Γκόλω ξεπετούσε για τ' ου χωριό κι' ο Λάμπρος άρχισε πάλι τ' ου φλογέρα, σ' αν π' αν, άλλα με πλειότερο

πάθος και με πλειότερη δύναμη. "Όλος ο πόνος του, που αισθάνονταν για τη χιλιόκαλλη Γκόλφω, μεταμορφώνονταν σε μελωδία και γίνονταν από την φλογέρα, σαν ξαπτερογάργαρο νεράκι βουίσινας βρουσούλας, σαν άγέρι μυρωμένο και μαχρινό, σαν ούρανος ρυθμός απάνω στές ράχες, στα πλάγια και στα λακκώματα.

"Ένας άγέριος μήνας είχε περάσει έτσι, κάθε απόσπερνο ν' ανταμώνονταν ή Γκόλφω κι' ο Λάμπρος, στο σύδεντρο πλάγι της ώμορφης ράχης και μόνον τ' αστέρια και τὰ σύννεφα και τὰ γιδοπρόβατα και τὰ μαντρόσκυλλα τούς έβλεπαν να σφιχταγκαλιάζονται και να γλυκοφιλιούνται, σκεπασμένους με τὸ γαλαζόμαυρο σεντόνι των σουρουπωμάτων του απόσπερνου, μόνον αυτά που δεν παραδίνουν ποτέ τούς έρωτευμένους στην καταλαλιά του Κόσμου.

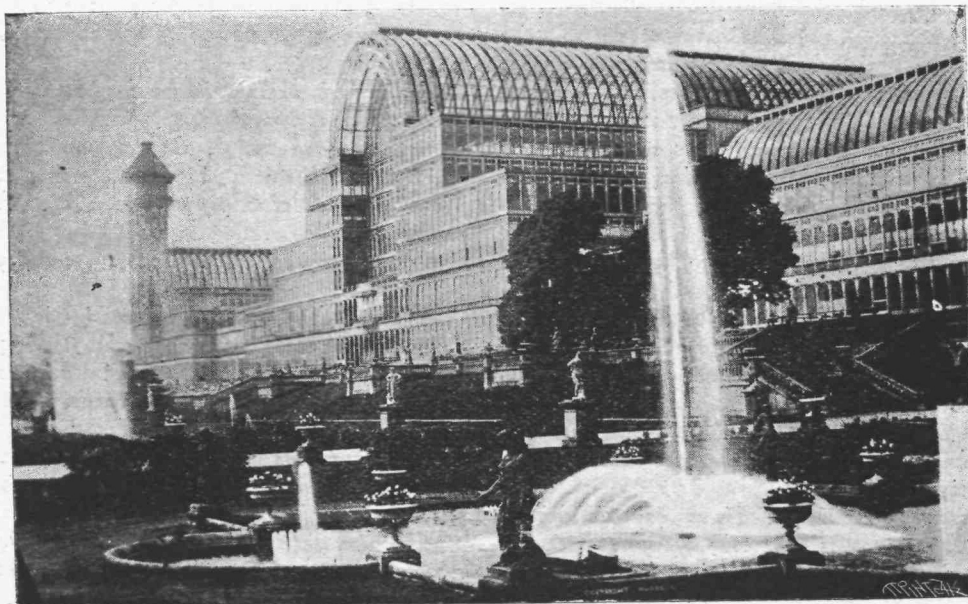
Πέρασε γλυκός κι' ήμερος ο Χινόπωρος και μπήκε άγριος και φοβερός ο Χειμώνας, μ' ανεμοθόρια και με μεγάλες βροχές και χύδα. Αί λακκίες και τὰ ποτάμια που ήταν γύρα, άρχισαν να βουίζουν και να καταιδάζουν και να κόβουν κάθε συγκοινωνία τ' απόσπερνα, ο κόσμος συμμαζεύονταν στο χωριό βασιλίσματα ήλιου, και καμμιό σκιά δεν έβγαινε με τὰ σουρουπώματα του απόσπερνου για τὰ πλάγια της ώμορφης ράχης, κι' ούτε ή μαχρινή φλογέρα έρωτευμένου πιστικού έχυνε τούς μελαγχολικούς ήχους της. Τὰ σουρουπώματα είταν συννεφιασμένα και σκυθρωπά, χωρίς να λάμπη κανένα αστέρι ψηλά στον Ούρανο, ή Γκόλφω βρίσκονταν κλεισμένη στο σπίτι, χωρίς να'χι καμμιό εύλογη αφορμή να βγῇ έξω από τον αulόγυρο, κι' ο Λάμπρος συμμαζεύονταν στο μαντρί του και μάντρονε τὰ γιδοπρόβατα, κι' έλεγαν κι' οι δύο, ο ένας μαχρὰ από τον άλλο :

— "Αχ! πότε να φύγῃ ο ξεχωρίστης ο χειμώνας, για ν' ανταμωναμάστε πάλι τὰ σουρουπώματα τ' απόσπερνου στα πλάγια της ώμορφης ράχης.

Μιά νυχτιά, νυχτιά σκοτεινή κι' ήσυχη, που είχαν κουραστή πλείο να παλεύουν στήθος με στήθος τὰ στοιχειά του χειμώνα και μια γαλήνη γίνονταν στην άνεμοδαρμένη και νεροποντισμένη γῆ, ένα φλογερολάλημα υψώθηκε ως τ' αστέρια στην σιγαλιά του μεσονυχτιού, κι' ή Γκόλφω, που δεν μπορούσε από τὸν πόνο της να κοιμηθῇ και ξαγρυπνούσε, συνομιλῶντας με τὴν άγάπη του Λάμπρου της αλαριάστηκε και πεταχτηκε απάνω από τὸ στρώμα. "Εβάζε τ' αὐτὴ της ν' άφηραστή... "Αληθινά ήταν ή φλογέρα του Λάμπρου! Δεν λαλούσε, σαν και πρίν, παθητικά, μελαγχολικά, ήμερα, γλυκά... άλλα άγρια κι' απέλπιστικά σαν να βρίσκονταν σε κάποιον μεγάλο κίνδυνο κι' αὐτὸς εἰς τὸ μαντριμένο κοπάδι... "Αφηγριέται, άφηγριέται ή Γκόλφω με πόνο τῇ λαχτάρα και νοιώθει στην καρδιά της μαχίαιρα, και νοιώθει να τῇ σιμπούν φείδια τὰ σημάδια της! "Αφηγριέται, άφηγριέται κι' οι απέλπισμένοι ήχοι τῇς φλογέρας του Λάμπρου τῇς γίνονται λόγια άνθρωπινὰ στ' αὐτιά της. Δεν πιστεύει κι' ξαναφηγριέται και πάλι ή φλογέρα έξακολουθάει να τῇς λέγῃ σαν να είχε μέσα της ανθρώπινη γλώσσα, να τῇς λέγῃ καθαρά και ξάστερα :

— « "Εβγα, Γκόλφω, στὸν αλοχό,
« "Εχω λόγο να σοῦ εἰπῶ,
« "Νὰ τὸν πῆς τ' άφέντη μου,
« "Νὰ τὸν πῆς τῇς μάννας σου,
« "Μαῖταν κλέφτες στὸ μαντρί,
« "Παίρνουνε τὸ λαγαρό,
« "Πῶχει τὸ χρυσὸ μαλλί,
« "Τ' άσημένιο κέρατο...
« "Προβατάκια μ'!
« "Καὶ γιδάκια μ'!
« "Κατσιάκια μ'!
« "Λαγαράκια μ'!
« "Πάν, μαννούλα μ', πάν!"

"Εξαλλὰ ή Γκόλφω από τὰ λόγια τῇς φλογέρας, που έσχιζαν τὰ σωματικά της σαν δίκροπα κι' άκονισμένα μα-

ΛΟΝΔΙΝΟΝ

Τὸ Κρυστάλλινον παλάτι.

Μαρίας Σκούφου

Μυρδίνιν

χαίρια, ξύπνησε την μάνα της, ξύπνησε τον πατέρα της και τους λέγει μ' ἀπελπισιά :

— Μπῆκαν κλέφτες στο μαντρί !
— Ποῦ τ' ἀπείκασες μοῦρῃ ;
Τῆς ἀπαυτάει ὁ πατέρας της,
— Ἡ φλογερὰ τὸ λαλεῖ !

Κι' ἐνῶ ἡ Γκόλφω ἔλεγε αὐτὰ στοὺς γονεῖς της, ἡ φλογέρα ἐξακολουθοῦσε μ' ἀπελπισιὰ νὰ κλαίῃ, νὰ κλαίῃ, νὰ κλαίῃ....

Ὁ πατέρας τῆς Γκόλφως παίρνει τὸ ντουφέκι του καὶ βγαίνει ἔξω, φωνάζει τοὺς γειτόνους του, τοὺς λέει αὐτὸ κι' αὐτὸ τρέχει, παίρνουν κι' αὐτοὶ τὰ ντουφέκια τους καὶ τρέχουν στο μαντρί. Ἐκεῖ βρίσκουν τοὺς κλέφτες μαγειμένους ἀπὸ τοὺς ἤχους τῆς φλογέρας τοῦ Λάμπρου, ποῦ λάλει καὶ ξαναλάλει, κι' ἔλεγε στὴν ἀγοπημένη του τὴν Γκόλφω ὅλο καὶ τὰ ἴδια :

— « Ἐλα, Γκόλφω, στὸν πλοχό,
« Ἐχω λόγὸ νὰ σοῦ εἰπῶ
« Νὰ τὸν πῆς τ' ἀφέντη μου,
« Νὰ τὸν πῆς τῆς μάνα σου,
« Μπῆκαν κλέφτες στο μαντρί.

— Φτάνει πλειά ! (Εἶπε ὁ ἀρχηγὸς τῶν κλεφτῶν στὰ παλληκάρια του). Σκοτώστε τὸν πιστικὸ καὶ σηκωθῆτε νὰ πάρωμε τὸ κοπάδι καὶ νὰ φύγωμε ! Μᾶς ἐμάγαψε αὐτὸς ὁ πιστικὸς μὲ τὴν φλογέρα του ! Σηκωθῆτε γιατί θὰ μᾶς πάρῃ ἡ χαρουργή !

— Λίγο ἀκόμα, καπετᾶνε ! λίγο ἀκόμα καὶ σηκώμαστε.

Εἶπαν τὰ παλληκάρια μεθυσμένα ἀπὸ τὸ παθητικὸ φλογερολάλημα τοῦ Λάμπρου.

Στὴν στιγμὴ ὁ πατέρας τῆς Γκόλφως καὶ οἱ συντρόφοι του ρίχνουν μιὰ ὀμβροντία ἀπάνω στοὺς κλέφτες. Πέντε λαβωμένοι καὶ τρεῖς σκοτωμένοι, μαζὺ μὲ τὸν καπετάνιο τους !

Κι' ἔτσι :

Γλυτώσανε τὰ πρόβατα,
Γλυτώσανε τὰ γίδια,
Γλύτωσε καὶ τὸ Λαγιαρνί,
Τῆς στάνης τὸ καμάρι,
Ποῦχει ἀσημένιο κέρατο
Καὶ τὸ μαλλὶ χρυσάφι...

Χρειάζεται νὰ τὸ ποῦμε τώρα ; Ἄς τὸ ποῦμε !
Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα ὁ πατέρας τῆς Γκόλφως εἶπε κρυφὰ στὸν Λάμπρο :

— Λάμπρο !... ἔχω τὴν εὐχαρίστησι νὰ σὲ κάνω παιδί μου...

Ὁ Λάμπρος ἔγινε ἄλικος στὸ πρόσωπο ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν του κι' ἔρριξε τὰ μάτια στὴν γῆ.

Τὴν ἴδια μέρα τῶμαθε ὅλο τὸ χωριὸ κι' ὅλα τὰ χειμάδια ὅτι ὁ χιλιοπαυμένος Λάμπρος ἀρραβωνιάζονταν τὴν πεντάμορφη τὴν Γκόλφω.

